

NIEUWSBRIEF VRIENDEN VAN DE WA HOEVE

nr.2, september 2022

*'Vrienden van de WA Hoeve' zet zich in voor behoud, herstel en verbetering van de natuur, biodiversiteit, flora en fauna van het Willem Arntsz Hoeve terrein in Den Dolder.
www.vriendenvandewahoeve.nl*

HIER IS DAN ONZE TWEEDE NIEUWSBRIEF

De afgelopen maanden zijn we erg druk geweest. Nog steeds melden zich nieuwe vrienden aan. Graag vertellen we over de laatste ontwikkelingen. Inmiddels werken wij intensief samen met platform Beter Zeist en andere natuurorganisaties uit de gemeente. Alleen samen kunnen we verder komen.

GESPREK MET WETHOUDER VAN DIJK

Op 1 september hadden wij een gesprek met wethouder van Dijk en de ambtenaren Visser en Brokkaar over de bouwplannen en de gevolgen voor de natuur. Wij hebben een pleidooi gehouden voor een zodanige aanpassing, dat natuur en biodiversiteit behouden blijft en wordt hersteld.

Als de plannen in deze vorm doorgaan, zal zeker **zes ha** bos gekapt worden (waarschijnlijk meer), voor een groot deel ten behoeve van dure villa's met grote tuinen. Zes ha is enorm veel (2000 à 3000 bomen), zeker gezien de stand van het klimaat, de stikstofcrisis, de toenemende hitte en droogte. Het is onverstandig om zoveel te kappen want bossen hebben we hard nodig Ze zuiveren de lucht en brengen verkoeling. Met het omhakken worden belangrijke soorten bedreigd: planten, maar ook dieren zoals insecten, waaronder bijen, en de bijzondere neushoornkever (voedsel voor dassen). De gemeente houdt echter onverkort vast aan de oorspronkelijke plannen.

Als antwoord hierop zijn we bezig een alternatief op papier te zetten, waarin er wél oog is voor natuurwaarden, de bestaande wildroutes, de grote biodiversiteit en de klimaatopdracht. De gemeente wil weten hoe groot ons draagvlak is: dus dat betekent een handtekeningactie.

JULLIE HULP HEBBEN WE HARD NODIG. WE HEBBEN MAAR BEPERKT TIJD. IN DECEMBER KOMEN DE PLANNEN TER GOEDKEURING IN DE RAAD.

**STUUR ONS EEN MAIL ALS JE MEE WIL HELPEN ZOVEEL MOGELIJK HANDTEKENINGEN TE VERZAMELEN EN TE ORDENEN, FYSIEK EN DIGITAAL -> ALLE BEETJES HELPEN !
VERDER NIEUWS VOLGT BINNENKORT**

INSTAGRAM EN SOCIALE MEDIA

Er is een Instagram account opgezet onder de naam vriendenvandewahoeve. Zie de website. Heb je ook instagram? Help ons om onze foto's zoveel mogelijk te verspreiden of voeg zelf foto's toe, vooral eigen natuurfoto's op de Hoeve!

RONDLEIDINGEN MET RAADSLIEDEN

Vlak voor het zomerreces hebben wij de raadsleden uitgenodigd voor een rondleiding op het terrein. Het initiatief werd gesteund door Stichting Beter Zeist en Belangenvereniging Den Dolder. Ondanks de vakantie zijn veel raadsleden op de uitnodiging ingegaan. De interesse en betrokkenheid deed ons goed. We hebben meerdere wandelingen georganiseerd. Soms met een enkel raadslid, soms met meerdere. De route liep langs de voorgenomen ontwikkelvelden, nu nog prachtig bos, maar straks vol woningen en parkeerterreinen. De wandelingen maakten zeer inzichtelijk dat het hier gaat om grote oppervlakten. Meest gehoorde reactie: "Er wordt inderdaad wel erg veel gekapt! ". De gesprekken waren open en er werd veel gebrainstormd over natuurvriendelijker alternatieven. Hopelijk vertaalt zich dit naar een heldere en natuurbewuste opstelling in de raad.

INVENTARISATIES MET DE KNNV

Na onze eerste wandeling met de KNNV – waaronder vogelaars, insectenexperts, plantenkenneren enzovoort is er een speciale app gemaakt voor mensen die mee willen wandelen en meer willen leren over al wat groeit, kruipt, loopt en vliegt. Wil je ook meedoen? Stuur even een mail naar info@vriendenvandewahoeve.nl, dan voegen we je toe.

We hebben op 7 mei, 15 mei, 11 juni en 12 juli rondgelopen. Erg veel gezien en geleerd. Binnenkort komen er meer

excursies, over de paddenstoelen bijvoorbeeld.

Inmiddels is het ons duidelijk dat de WA Hoeve voor natuurvorsers een bijzonder interessant terrein is met veel diversiteit aan landschap en soorten.

Op de app worden de prachtigste foto's uitgewisseld. Zoals deze, de zeldzame Adoornbij
© José Bleeker

Neushoornkever, vrouwtje, voedsel voor de das.

Hier zijn duidelijk de dassen op zoek geweest.

BELANGRIJK: Inventarisaties worden met een speciale app verstuurd naar Waarnemingen.nl. De nationale databank. Waarnemingen worden alleen na verificatie door experts opgenomen. Iedereen kan meedoen! Zo kunnen we inzichtelijk maken wat er zich op de Willem Arntsz Hoeve aan soorten voordoet.

OOK DE BIJZONDERE NACHTZWALUW IS GESPOT EN GEVERIFIEERD OP WAARNEMING.NL

Heel veel insecten

Inventariseren in de TVEO moestuin

HOLLE BOOM MET VERWILDERDE HONING-BIJEN

In deze holle boom wonen honingbijen. Heel bijzonder om te zien, komt weinig meer voor.

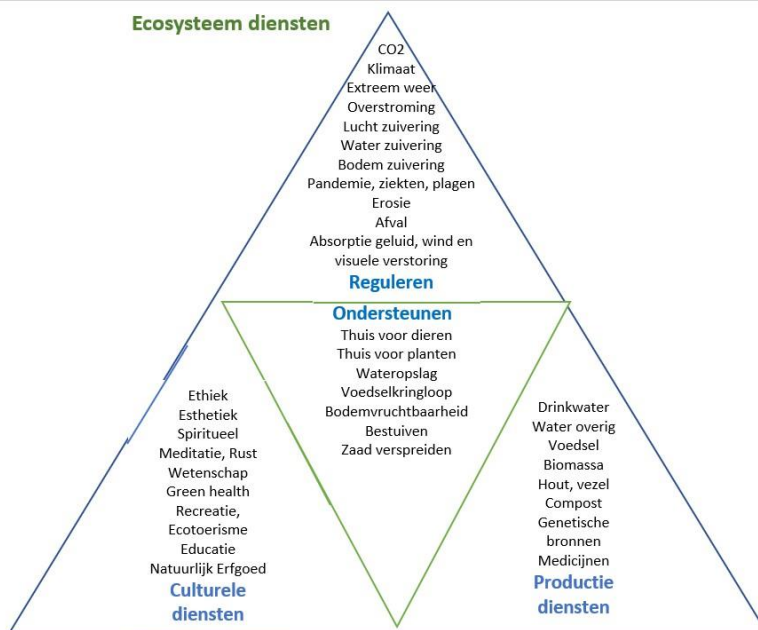

De bijen hebben het goed naar hun zin. Maar ze moeten misschien weg.. Is er gevaar dat de boom omvalt? Kan de boom in zijn geheel verplaatst worden? Zo ja waarheen dan? Te dichtbij kan niet, want dan vliegen de bijen terug, vinden hun oude huis niet meer en gaan dood.

Vrienden van de WA Hoeve komt in contact met Marius, een natuurlijke imker die advies geeft. Hij hoort binnenin flink zoemen en is onder de indruk van de grootte van het bijenhuis. Ook de terreinbeheerder is erbij. ....Wat te doen....Het laatste woord is er nog niet over gezegd.

SAMENWERKING MET DE VU UNIVERSITEIT

Wat is de waarde van de natuur? Hoe kunnen we die uitdrukken? Bestaat er ook een economische waarde van natuur? Wat geeft de natuur ons? Wat is het verlies aan waarde als zoveel natuur verdwijnt? Beleidsmakers nemen bij bouwplannen de waarden van de natuur nog steeds niet of nauwelijks serieus. Gelukkig is de wetenschap over dit thema enorm in ontwikkeling: Ecosysteem diensten.

Ook de VU houdt zich hiermee bezig. Als genoeg studenten zich inschrijven komen binnenkort 2 groepen masterstudenten de ecosysteem-diensten van de WA Hoeve in kaart brengen. Er

zullen interviews met experts en omwonenden gehouden worden voor een kwalitatieve waardering en ook zal een internationaal economisch rekenmodel over de natuurwaarden worden toegepast.

MONUMENT VERGETEN SLACHTOFFERS

Dit monument op een prachtige, verstilde plek aan de rand van het terrein is in 2016 opgericht als eerbetoon aan de meer dan 1000 slachtoffers, patiënten die in de Tweede Wereldoorlog onder erbarmelijke omstandigheden zijn omgekomen door verwaarlozing en verhongering. Onderzoek van o.a. Cecile aan de Stegge heeft dit 70 jaar na dato naar boven gebracht. Met het onderzoek en de plaatsing van het monument, hebben deze mensen hun gezicht teruggekregen, is hun leven erkend, *omdat zij erbij horen*. Deze opvatting is altijd de kernwaarde van de Willem Arntsz Hoeve geweest en staat in het hart van iedere (ex) werknemer gebeiteld.

De maatschappelijke betekenis is groter dan alleen de WA Hoeve. Het monument is de aftrap naar grootschalig vervolgonderzoek i.s.m. het NIOD om de oorlogsgeschiedenis in alle Nederlandse psychiatrische - en gehandicaptenzorginstellingen te achterhalen

Echter, zo troffen wij onlangs het monument aan.

Het toelichtende bord bleek vernield te zijn en de paal lag op de grond. De bank behorend bij het monument (eveneens een kunstwerk) blijkt niet onderhouden en brokkelt af. Het aangelegde grindpad is overwoekerd door gras. Desgevraagd heeft Altrecht gelukkig wel aangegeven paal en bord te zullen terugplaatsen.

Het monument, dat nu nog op zo'n mooie plek staat, moet worden verplaatst, zo is overeengekomen tussen Altrecht en de projectontwikkelaar.

Op dit moment zijn verschillende partijen uit Den Dolder samen met de gemeente op zoek naar een andere locatie. Hoewel zeker zorgvuldigheid betracht wordt, denken wij dat een betere plek als deze (stil, meditatief, opgenomen in de natuur) niet te vinden is. Wij zijn daarom tegen verplaatsing. Wij hebben de gemeente hierover een brief gestuurd. Mocht verplaatsing toch uiteindelijk de enige optie zijn, dan dringen wij aan op prioritering van criteria (stilte, opgenomen in de natuur als eerste) en gemeentelijke status om het monument ook voor de toekomst te beschermen.

BRENG 'VRIENDEN VAN DE WA HOEVE' ONDER DE AANDACHT VAN BEKENDEN!

Hartelijke groet
Maria van den Boer